

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Konkurs Wiedzy o Społeczeństwie
dla szkół podstawowych województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2021/2022**

Etap rejonowy

Drogi Uczniu!

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań prosimy, żebyś zapoznał się z poniższymi wskazówkami:

1. Masz do rozwiązania 40 zadań. Punktacja za każde z zadań podana jest przy jego numerze – 1 punkt.
2. Wszystkie zadania to zadania zamknięte. Każde zawiera **4 odpowiedzi**, z których **tylko jedna jest poprawna**. Znajdź ją i zaznacz.
3. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem i zaznacz nową, poprawną. Jeżeli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna z nich nie będzie uznana.
4. Za rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać łącznie **40 punktów**.
5. Uważnie czytaj wszystkie polecenia.
6. Pisz tylko długopisem/piórem; nie używaj ołówka, gumki ani korektora.
7. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
8. Czas rozwiązywania zadań: **90 minut**.

Powodzenia!

Zadanie 1. (1 pkt)

Przeczytaj fragment Konstytucji i odpowiedz na pytanie.

Art. 1.

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

(...)

Art. 3.

Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

Art. 4.

1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.

(...)

Art. 5.

Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

(...)

Art. 10.

2. Władzę ustawodawczą sprawują Sejm i Senat, władzę wykonawczą Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej i Rada Ministrów, a władzę sądową sądy i trybunały.

Zasada republikańskiej formy państwa wyrażona jest w:

- a) Art. 1,
- b) Art. 3,
- c) Art. 4 pkt.1,
- d) Art. 10 pkt.2.

Zadanie 2. (1 pkt)

Przeczytaj fragment poniżej i odpowiedz na pytanie.

„W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny, odzyskawszy w 1989 roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej losie, my, Naród Polski - wszyscy obywatele Rzeczypospolitej, zarówno wierzący w Boga będącego źródłem prawdy, sprawiedliwości, dobra i piękna, jak i nie podzielający tej wiary”.

Jest to fragment:

- a) Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela z 1945 r.,
- b) Wstępu do Konstytucji PRL z 1952 r.,
- c) Preambuły Konstytucji RP z 1997 r.,
- d) Małej Konstytucji z 1991 r.

Zadanie 3. (1 pkt)

Starosta wybierany jest w:

- a) miastach poniżej 50000 mieszkańców,
- b) gminach wiejskich,
- c) przez obywateli w powiatach,
- d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa.

Dokonaj analizy mapy i odpowiedz na pytanie.

- 6 państw,
- 10 państw,
- 12 państw,
- 16 państw.

Mniejszością (...), w rozumieniu ustawy, jest grupa obywateli polskich, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) jest mniej liczebna od pozostałej części ludności Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w sposób istotny odróżnia się od pozostałych obywateli językiem, kulturą lub tradycją;
- 3) dąży do zachowania swojego języka, kultury lub tradycji;
- 4) (...)
- 5) jej przodkowie zamieszkiwali obecne terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od co najmniej 100 lat;
- 6) utożsamia się z narodem zorganizowanym we własnym państwie.

- mniejszości etnicznych,
- mniejszości etnograficznych,
- mniejszości narodowych,
- żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa.

Weto ludowe i plebiscyt to przykłady form:

- a) demokracji pośredniej,
- b) demokracji bezpośredniej,
- c) demokracji przedstawicielskiej,
- d) żadna z powyższych odpowiedzi nie jest prawidłowa.

Zadanie 7. (1 pkt)

Wskaż prawidłową kolejność wydarzeń:

1. Zakończenie negocjacji Polski z UE.
  2. Podpisanie przez Polskę Traktatu Akcesyjnego.
  3. Podpisanie Traktatu o Unii Europejskiej.
  4. Wejście Polski do strefy Schengen.
- a) 1, 2, 3, 4,
  - b) 2, 4, 3, 1,
  - c) 3, 4, 1, 2,
  - d) 2, 1, 3, 4.

Zadanie 8. (1 pkt)

Grupy społeczne podzielone ze względu na charakter członkostwa to grupy:

- a) formalne i nieformalne,
- b) wtórne i pierwotne,
- c) duże i małe,
- d) ekskluzywne i inkluzywne (otwarte).

Zadanie 9. (1 pkt)

Reforma administracyjna z 1999 wprowadziła 16 województw w miejsce 49. Zaznacz, które województwo nie istnieje.

- a) pomorskie,
- b) podlaskie,
- c) górnośląskie,
- d) podkarpackie.

Zadanie 10. (1 pkt)

Inicjatywę ustawodawczą zmiany Konstytucji RP w Rzeczypospolitej Polskiej posiadają:

- a) 1/5 posłów, Senat, Prezydent RP,
- b) posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 100 tys. obywateli,
- c) 25 posłów, Senat, Prezydent RP,
- d) posłowie, Senat, Prezydent RP, Rada Ministrów, 10 tys. obywateli.

Zadanie 11. (1 pkt)

Które z wymienionych stanowisk w polskim systemie prawnym mogą być łączone?

- a) Poseł + Senator,
- b) Prezydent + Poseł,
- c) Prezydent + Minister,
- d) Poseł + Minister.

Zadanie 12. (1 pkt)

Na podstawie aktualnej mapy województw wskaż prawidłową odpowiedź.

Województwo łódzkie graniczy z:

- a) 3 województwami,
- b) 4 województwami,
- c) 5 województwami,
- d) 6 województwami.

Zadanie 13. (1 pkt)

Która organizacja międzynarodowa wykorzystuje poniższe logo?

- a) Rada Europy,
- b) Unia Europejska,
- c) Rada Państw Morza Bałtyckiego,
- d) Trójkąt Weimarski.

Zadanie 14. (1 pkt)

„W trosce o byt i przyszłość naszej Ojczyzny,
odzyskawszy w (???) roku możliwość suwerennego i demokratycznego stanowienia o Jej
losie...”

We fragmencie Preambuły Konstytucji RP zamieniono rok na znaki (????). Prawidłowa data to:

- a) 1989,
- b) 1990,
- c) 1997,
- d) żadna ze wskazanych odpowiedzi.

Zadanie 15. (1 pkt)

Które z wydarzeń poniżej nie miało miejsca w roku wskazanym w Preambule Konstytucji RP (z zadania 14)?

- a) obrady Okrągłego Stołu,
- b) wybory „kontraktowe”,
- c) Tadeusz Mazowiecki zostaje premierem,
- d) Lech Wałęsa zostaje zaprzysiężony na Prezydenta RP.

Zadanie 16. (1 pkt)

Uchwała projekt budżetu państwa, zapewnia wykonanie ustaw, chroni interesy Skarbu Państwa.

Wskazane powyżej kompetencje należą do:

- a) Prezydenta RP,
- b) Sejmu,
- c) Senatu,
- d) Rady Ministrów.

Zadanie 17. (1 pkt)

Ten typ bezrobocia pojawia się wtedy, gdy pracę wykonywaną przez człowieka wykonują maszyny – dotyczy automatyzacji i robotyzacji produkcji i jest to bezrobocie:

- a) frykcyjne,
- b) strukturalne,
- c) technologiczne,
- d) koniunkturalne.

Zadanie 18. (1 pkt)

Wskaż, co łączy wymienione państwa: NORWEGIA, ISLANDIA, RUMUNIA.

- a) są członkami NATO,
- b) są członkami Unii Europejskiej,
- c) posiadają walutę Euro,
- d) należą do Strefy Schengen.

Zadanie 19. (1 pkt)

Która z wymienionych instytucji Unii Europejskiej sprawuje nadzór nad przestrzeganiem przez państwa prawa i nazywana jest „strażnikiem traktatów”.

- a) Parlament Europejski,
- b) Komisja Europejska,
- c) Rada Unii Europejskiej,
- d) Rada Europejska.

Zadanie 20. (1 pkt)

Ustawa o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym wymienia dziewięć mniejszości narodowych oraz cztery mniejszości etniczne.

Wskaż powód dla którego Grecy mieszkający w Polsce nie są uznawani za mniejszość narodową.

- a) nie utożsamiają się z narodem we własnym państwie,
- b) nie zamieszkują terytorium RP od co najmniej 100 lat,
- c) nie zamieszkują terytorium RP od co najmniej 50 lat,
- d) nie dążą do zachowania własnego języka, kultury i tradycji.

Zadanie 21. (1 pkt)

„Teoria (...) tłumaczy powstanie państwa jako efekt podboju (konfliktu). Forsowana w stosunku do państwa Piastów do lat 30. XX w., po II wojnie światowej straciła na znaczeniu. O ile jednak odrzucano pogląd o podboju miejscowych plemion przez obce drużyny, to jednak dopuszczano „rewolucyjność” przejścia władzy przez plemiennych przywódców, tyle tylko, że przewrót ten miał być dokonany z inicjatywy i za zgodą miejscowych społeczności.”

<https://www.polityka.pl>

Twórcą tej teorii był:

- a) Arystoteles,
- b) Thomas Hobbes,
- c) Karol Marks,
- d) Ludwik Gumplowicz.

Zadanie 22. (1 pkt)

Istnieje tylko jeden organ władzy wykonawczej, łączący funkcje prezydenta i premiera. Prezydent nie posiada inicjatywy ustawodawczej, nie może rozwiązać Parlamentu, a Parlament nie może odwołać Prezydenta.

Cechy te charakteryzują model:

- a) parlamentarny,
- b) prezydencki,
- c) półprezydencki,
- d) konwentu.

Zadanie 23. (1 pkt)

Organizacje, które korzystają z możliwości, których dotyczy grafika to:

- a) partie polityczne,
- b) stowarzyszenia zwykłe,
- c) Organizacje Pożytku Publicznego,
- d) wolontariat.

Zadanie 24. (1 pkt)

Wotum zaufania, zapytania i interpelacje poselskie to elementy funkcji:

- a) ustawodawczej Sejmu,
- b) kontrolnej Sejmu,
- c) kreacyjnej Sejmu,
- d) ustrojodawczej Sejmu.

Zadanie 25. (1 pkt)

Podział na jednomandatowe okręgi wyborcze w Polsce występuje w wyborach do:

- a) Sejmu,
- b) Senatu,
- c) Rad Gmin w miastach na prawach powiatu,
- d) Zgromadzenia Narodowego.

Zadanie 26. (1 pkt)

Wskaż prawidłową kolejność działań w trybie ustawodawczym ustawy zwykłej.

- a) Sejm – Senat – Sejm – Prezydent – Trybunał Konstytucyjny – Prezydent,
- b) Sejm – Senat – Trybunał Konstytucyjny – Sejm – Prezydent,
- c) Senat – Sejm – Prezydent,
- d) Prezydent – Sejm – Senat.

Zadanie 27. (1 pkt)

Zwoływanie Rady Gabinetowej to kompetencja:

- a) Prezydenta RP,
- b) Prezesa Rady Ministrów,
- c) Prezesa Sądu Najwyższego,
- d) Marszałka Sejmu.

Zadanie 28. (1 pkt)

Wskaż prawidłową cechę wyborów do Senatu RP.

- a) odbywają się w głosowaniu jawnym,
- b) odbywają się w głosowaniu tajnym,
- c) odbywają się za pośrednictwem elektorów,
- d) są proporcjonalne.

Zadanie 29. (1 pkt)

Wskaż prawidłową kolejność wstępowania państw do Wspólnot Europejskich/Unii Europejskiej:

- a) Dania – Hiszpania – Finlandia – Malta – Rumunia,
- b) Portugalia – Grecja – Austria – Polska – Bułgaria,
- c) Wielka Brytania – Grecja – Słowenia – Szwecja – Chorwacja,
- d) Dania – Grecja – Cypr – Finlandia – Chorwacja.

Zadanie 30. (1 pkt)

Marszałek Sejmu, wicemarszałkowie i szefowie klubów poselskich tworzą:

- a) Prezydium Sejmu,
- b) Konwent Seniorów,
- c) Komisje Sejmowe,
- d) Radę Sejmu.

Zadanie 31. (1 pkt)

Plakat przedstawiony powyżej to element:

- a) kampanii społecznej,
- b) reklamy,
- c) inicjatywy ustawodawczej,
- d) ruchu społecznego.

Zadanie 32. (1 pkt)

Jest to podatek pośredni, który płacą wszyscy nabywający towary i usługi (o ile nie są z niego zwolnieni). W Polsce istnieje kilka stawek tego podatku łącznie ze stawką 0%. Jest to podatek:

- a) dochodowy od osób fizycznych,
- b) VAT,
- c) CIT,
- d) akcyzowy.

Zadanie 33. (1 pkt)

Struktura społeczna analizowana pod kątem stanu i zmian w liczbie ludności to struktura:

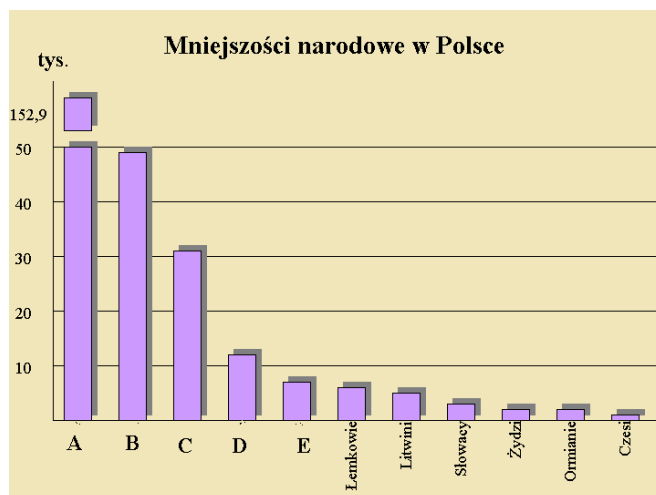
- a) zawodowa,
- b) demograficzna,
- c) klasowa,
- d) warstwowa.

Zadanie 34. (1 pkt)

Które z poniższych nie jest kompetencją Zgromadzenia Narodowego:

- a) wysłuchanie orędzia Prezydenta RP,
- b) przyjęcie przysięgi prezydenta RP,
- c) wysłuchanie przemówień prezydentów, czy monarchów innych państw,
- d) uznanie niezdolności Prezydenta RP do sprawowania władzy ze względu na stan jego zdrowia.

Zadanie 35. (1 pkt)

<https://www.blendspace.com/>

Na podstawie powyższego wykresu określ jaka mniejszość znajduje się pod literą A:

- a) białoruska,
- b) niemiecka,
- c) ukraińska,
- d) żadna z wymienionych.

Zadanie 36. (1 pkt)

„Öcalan zrozumiał, że nie da się stworzyć niepodległego i suwerennego państwa (...) z obszarów należących do Syrii, Turcji, Iranu i Iraku – za ten postulat zresztą groziła mu kara śmierci. Zamiast tego zaproponował, by (...) zaczęli się oddolnie organizować. Wskazał, że w momencie, w którym ten program zostałby zrealizowany, a mieszkańcy uzyskaliby pełnię swobód demokratycznych i narodowych – zmieniliby więc ustrój nie zmieniając formalnie istniejących granic”.

<https://teologiapolityczna.pl/>

Tekst i mapa powyżej odnosi się do:

- a) Czeczeńców,
- b) Ormian,
- c) Kurdów,
- d) Gruzinów.

Zadanie 37. (1 pkt)

„Państwo o złożonej strukturze, w skład którego wchodzi kraje związkowe (mogą nosić różne nazwy: kanton, stan, land, czyli kraj, prowincja) zachowujące swoją suwerenność (m.in. USA, Kanada, Australia, Indie, Meksyk, Niemcy, Austria, Szwajcaria, Belgia)”.

<https://encyklopedia.pwn.pl/>

Opis dotyczy państwa:

- a) federacyjnego,
- b) konfederacyjnego,
- c) unitarnego,
- d) unii.

Zadanie 38. (1 pkt)

Organizacja ta „dąży do zapewnienia wszystkim krajom swobodnego dostępu do rynków światowych. Cel powstania tej organizacji został określony jako rozwijanie systemu stabilnych reguł (...) opartych na zasadzie niedyskryminacji państw członkowskich”.

<https://mfiles.pl/>

Opis i logo wskazują na:

- a) Światową Organizację Turystyki,
- b) Światową Organizację Handlu,
- c) Światową Organizację Telekomunikacji,
- d) Światową Organizację Pracy.

Zadanie 39. (1 pkt)

Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności to dokument w systemie ochrony praw człowieka:

- a. uniwersalnym,
- b. regionalnym,
- c. wewnętrznym,
- d. żadna z tych odpowiedzi.

Zadanie 40 (1 pkt)

Europejski Trybunał Praw Człowieka ma swoją siedzibę w:

- a) Brukseli,
- b) Luksemburgu,
- c) Strasburgu,
- d) Hadze.